

ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK
KURULU YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunun yapısı, görevi ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Yönerge, anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney vb. veri toplama teknikleri kullanılarak insanlarla yapılacak her türlü bilimsel araştırma ve çalışmaları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 – (1) Bu Yönerge, 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

a) Araştırma: Etik Kurul Onay Belgesi almak üzere Kurula sunulan ve ikinci madde kapsamında bulunan bilimsel çalışma projelerini

b) Başkan: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanını,

c) Kurul: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulunu,

ç) Rektör: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörünü,

d) Senato: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Senatosunu,

e) Sorumlu araştırmacı: Bir araştırmacının etik, bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan araştırmacısı,

f) Uzman: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kuruluna yapılan araştırma önerisi başvurularının değerlendirilmesinde görüşlerinden yararlanılan ve ilgili alanda uzmanlaşmış Üniversite içinden veya dışından bilim insanlarını,

g) Üniversite: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesini,

ğ) Üye: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu üyelerini,

h) Yardımcı araştırmacı: Bir araştırmacının bilimsel sorumluluğunda payı olan ve araştırmacının yürütülmesinde görev alan araştırmacısı,

ı) Yönetim Kurulu: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yönetim Kurulunu; ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Yapısı, Görevleri ve Çalışma Şekli

Kurulun yapısı

Madde 5 – (1) Kurul, Senatonun önerdiği adaylar arasından Rektör tarafından görevlendirilen yedi öğretim üyesinden oluşur.

(2) Etik olmayan davranışları nedeniyle idari veya adli bir ceza almış olanlar Kurul üyeliğine seçilemez. Kurul üyeliği sırasında bu türden bir ceza alan üyenin üyeliği düşer.

(3) Üyelerin görev süresi üç yıldır. Görev süresi biten kurul üyesi aynı usulle yeniden görevlendirilebilir.

(4) Herhangi bir nedenle kurul üyeliğinin sona ermesi durumunda bir ay içinde aynı usulle yeni bir üye görevlendirilir.

(5) Bir üye üç dönemden fazla Kurulda görev alamaz.

(6) Kurul ilk toplantısında kendi arasından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer. Başkanın ve başkan yardımcısının görev süreleri iki yıldır. Görev süresi sona eren başkan ya da başkan yardımcısı aynı göreve yeniden seçilebilirler.

(7) Bir takvim yılı içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer ve yerine aynı nitelikte yeni üye görevlendirilir.

(8) Kurul üyeliğinden çekilme ve üyeliğin düşmesi Rektör onayının ilgiliye tebliği ile yürürlüğe girer.

Kurul sekretaryası

Madde 6 – (1) Kurulun sekretarya hizmetleri Üniversite Genel Sekreterliğince yürütülür.

Kurulun görevi

Madde 7 – (1) Kurul, veri kaynağı olarak insanların kullanılmasını gerektiren deney, inceleme ve alan araştırmalarının evrensel bilim etiğine uygunluğunu gösteren Etik Kurul Onay Belgesi verir.

Kurulun çalışma şekli

Madde 8 – (1) Kurul aşağıda belirtilen ilkelere göre çalışır:

a) Kurul, Başkanın çağrısı üzerine gündemi görüşmek üzere salt çoğunluk ile toplanır. Başkanın bulunmadığı oturumlarda Kurulun başkanlığını başkan yardımcısı yapar.

b) Toplantı günü, saati ve gündemi toplantıdan en az bir hafta önce üyelere Başkan tarafından yazılı olarak bildirilir ve gündem konularına ilişkin belgeler üyelere iletilir.

c) Kurul kararları üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Üyeler çekimser oy kullanamaz. Oy eşitliği halinde Başkanın veya Başkana vekâlet eden yardımcısının oyu yönünde karar verilir.

ç) Kurulda görüşülen tüm konularda gizlilik esastır. Üyeler göreve başlarken Ek-1’de yer alan tarafsızlık ve gizlilik taahhünamesini imzalarlar. Kurula sunulan dosyalardaki bilgi ve belgelerin gizliliği ve güvenliğinin sağlanmasından Kurul ve sekretaryası sorumludur.

d) Kurul üyeleri kendileri ve çıkar ilişkisi ya da çıkar çatışması bulunan kişilerle ilgili başvuru dosyalarının görüşülmesi sırasında toplantıya katılmaz, oy kullanmaz ve Etik Kurul Onay Belgesini imzalamazlar. Bu nedenden dolayı toplantı yeter sayısı sağlanamazsa; Kurul, Üniversite Etik Kurulu üyeleri arasından Senato tarafından belirlenecek üyelerle toplanır ve karar alır.

e) Kurul inceleme ve değerlendirme sırasında başka kurum ve kuruluşlarla yapması gereken yazışmaları Rektörlük aracılığı ile yapar.

f) Kurula gönderilmiş tüm belgeler ve dosyalar ile değerlendirme sürecindeki tüm yazışmaların birer örneği ilgili mevzuatın öngördüğü sürece saklanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurul Onay Belgesi Başvuruları ve Değerlendirme

Başvuru

Madde 9–(1) Etik Kurul Onay Belgesi verilmesi için başvuru, araştırmanın bilimsel, idari ve etik sorumluluğunu üstlenen sorumlu araştırmacı tarafından veri toplama aşamasına gelmeden önce Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığına, Ek-2’de yer alan dilekçe ile yapılır.

(2) Dilekçe ekinde araştırmanın amacı, tarihi, niteliği, yöntemi, bütçesi, araştırmaya destek sağlanmışsa destekleyiciye ilişkin bilgiler ile araştırmaya ilişkin ayrıntılı bilgilerin bulunduğu Ek-3’te yer alan başvuru formu ile Ek-4’te yer alan taahhütname sunulur.

Başvuruların Değerlendirilmesi

Madde 10 – (1) Başvuru için gerekli belgeleri tam olan ve veri toplama çalışmaları başlamamış olan başvurular değerlendirmeye alınır. Kurul değerlendirmesini dosya üzerinden yapar; gerektiğinde sorumlu araştırmacıdan sözlü ya da yazılı ek bilgi ya da uzmanlardan görüş isteyebilir.

(2) Kurula yapılan Etik Kurul Onay Belgesi başvuruları;

a) Katılımcıların fiziksel ve ruhsal sağlığını tehdit edip etmedikleri,
b) Araştırmalarda gerçeğe uygunluk ilkesine titizlikle uyulup uyulmadığı,
c) İnsan haklarına duyarlılık, dürüstlük, sorumluluk, güven, nesnellik, kişi veya kişilerin emeğine saygı, adalet, akademik özgürlük, genel etik ilkeleri ve hukukun temel ilkelerine uyulup uyulmadığı; dikkate alınarak değerlendirilir.

(3) Kurul yaptığı değerlendirme sonucunda onay belgesi istenilen çalışma ile ilgili “Uygundur”, “Düzeltilmesi Gerekir” ya da “Uygun Değildir” kararı verir.

(4) Kurul kararı, karar tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde başvuru sahibi sorumlu araştırmacıya yazılı olarak bildirilir. “Düzeltilmesi Gerekir” ya da “Uygun Değildir” kararlarının gerekçeleri ve istenilen düzeltmeler ile eksiklikler ayrıntılı olarak aynı sürede sorumlu araştırmacıya yazılı olarak bildirilir.

(5) Kurul tarafından düzeltilmesi ya da eksikliklerinin tamamlanmasına karar verilen araştırma önerileri, sorumlu araştırmacı tarafından düzeltilerek tekrar Kurula başvuru yapılabilir. Bu durumda araştırma önerisi, Kurul tarafından yapılan ilk toplantıda yeniden değerlendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Sorumluluk

Madde 11 – (1) “Uygun Değildir” görüşü verilen veya Kurul onayı alınmadan yapılan araştırmaların etik, yasal ve idari sorumluluğu araştırmayı yapan sorumlu araştırmacıya aittir.

Diđer hususlar

Madde 12 – (1) Bu Yönergede yer almayan hususlarda, ilgili mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulu kararları geçerlidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 13 – (1) 24.02.2015 tarihli ve 2015/2 sayılı Senato kararı ile onaylanan Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 14 – (1) Bu Yönerge Senato tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15 – (1) Bu Yönerge hükümlerini Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü yürütür.

EK-1

ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU

TARAFSIZLIK VE GİZLİLİK TAAHHÜTNAMESİ

İş bu taahhütname ile üyesi olduğum Etik Kurulun toplantılarına geçerli mazeretim olduğu haller dışında sürekli katılacağımı, doğrudan veya dolaylı olarak tarafıma ulaşan her türlü bilgi, belge vb. gizli ve özel bilgileri üyeliğim süresince ve üyelikten ayrıldıktan sonra yetkili makamlar hariç hiçbir kişi, kurum ya da kuruluşla paylaşmayacağımı, kararlarımı önyargısız ve tarafsız bir şekilde alacağımı taahhüt ederim.

Adı Soyadı
İmza
Tarih

EK-2

**ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
ETİK KURULU BAŞKANLIĞINA**

“.....” isimli araştırma/projemizin Kurulunuzca değerlendirilerek Etik Kurul Onay Belgesi verilmesi için gereğini saygılarımla arz ederim.

Sorumlu Araştırmacı
Adı Soyadı
İmza

Tarih

EKLER

1. Başvuru Formu (...sayfa)
2. Taahhütname

İLETİŞİM BİLGİLERİ

İş adresi:

İş Telefonu:

GSM:

E-posta:

EK-3

**ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI
ETİK KURULU BAŞKANLIĞINA**

Başvuruda sunulan bilgilerin doğru olduğunu, “.....” isimli araştırma/proje süresince araştırma etik ilkelerine uyacağımızı, araştırma ekibinin araştırma hakkında bilgilendirileceğini, araştırmanın uygulanması sırasında beklenmeyen bir durum ve/veya olay olduğunda Etik Kurulu haberdar edeceğimizi, araştırma durdurulduğunda bunu yazılı olarak Kurula bildireceğimizi taahhüt ederiz.

Sorumlu Araştırmacı

Adı, Soyadı

İmza

Tarih

YARDIMCI ARAŞTIRMACILAR

Adı, Soyadı

İmzası

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-

EK-4

T.C.
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU
ETİK ONAY BELGESİ

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	
ARAŞTIRMANIN ADI	
SORUMLU ARAŞTIRMACININ ADI SOYADI	
KARAR	

ETİK KURUL ÜYESİ

İMZA/TARİH

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....